



вул. Інститутська, 21/8  
01008, м. Київ, Україна

Tel.: (+380 44) 253 2203  
Fax.: (+380 44) 226 3427  
E-mail: [hotline@ombudsman.gov.ua](mailto:hotline@ombudsman.gov.ua)  
[http:// www.ombudsman.gov.ua](http://www.ombudsman.gov.ua)

21/8, Instytutska str.  
Kyiv, 01008, Ukraine

№ \_\_\_\_\_

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ р.

## Конституційний Суд України

### КОНСТИТУЦІЙНЕ ПОДАННЯ про визнання такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положень пункту 2 частини першої статті 7 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 8 липня 2010 року № 2464–VI

1. Відповідно до статей 101, 147, частини другої статті 150 Конституції України, пункту 1 статті 7, статті 50, пункту 1 частини першої, частин другої, третьої статті 51, частини першої статті 52 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 року № 2136–VIII звертаюсь до Конституційного Суду України з клопотанням визнати неконституційними положення пункту 2 частини першої статті 7 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 8 липня 2010 року № 2464–VI (далі – Закон № 2464) зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 6 грудня 2016 року № 1774–VIII (далі – Закон № 1774) та Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» від 3 жовтня 2017 року № 2148–VIII (далі – Закон № 2148).

Положеннями пункту 2 частини першої статті 7 Закону № 2464, викладеними в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» від 28 грудня 2014 року № 77–VIII (далі – Закон № 77), тобто в попередній до оспорюваної редакції, було передбачено, що єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄСВ) нараховується:

«для платників, зазначених у пунктах 4 (крім фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та 5 частини першої статті 4 цього Закону, – на суму доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При

УВ Секретаріат Уповноваженого  
Верховної Ради України з  
прав людини

6164.2/19/01 від 15.11.2019

арк.1



цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску за місяць, у якому отримано дохід (прибуток).

У разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному році або окремому місяці звітного року такий платник має право самостійно визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску».

Відповідно до підпункту 3 пункту 30 Закону № 1774 у пункті 2 частини першої статті 7 Закону № 2464:

- в абзаці першому слова «за місяць, у якому отримано дохід (прибуток)» замінено словами «на місяць»;
- у першому реченні абзацу другого слова «має право самостійно» замінено словом «зобов'язаний».

Крім цього, відповідно до підпункту 5 пункту 22 Закону № 2148 в абзаці першому пункту 2 частини першої статті 7 Закону № 2464, зокрема, слово і цифру «та 5» замінено на «5 та 5-1»; в абзаці другому слова «році» та «року» замінено відповідно словами «кварталі» та «кварталу».

Відтак, чинна редакція пункту 2 частини першої статті 7 Закону № 2464 зі змінами, внесеними відповідно до Закону № 1774 та Закону № 2148, передбачає, що ЄСВ нараховується:

для платників, зазначених у пунктах 4 (крім фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування), 5 та 5-1 частини першої статті 4 Закону № 2464, – на суму доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску на місяць. У разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному кварталі або окремому місяці звітного кварталу, такий платник зобов'язаний визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Із системного аналізу наведених законодавчих змін вбачається, що ними було скасовано раніше існуюче право платника самостійно визначати базу нарахування у разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному році або окремому місяці звітного року, а замість цього встановлено відповідний обов'язок.

Отже, новою редакцією Закону № 2464 зобов'язано фізичних осіб – підприємців на загальній системі оподаткування та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, які починаючи з 01 січня 2017 року не отримують дохід від здійснюваної підприємницької діяльності, нараховувати та сплачувати ЄСВ у розмірі не меншому, ніж мінімальний страховий внесок у розрахунку на місяць.

Вказана норма щодо сплати ЄСВ поширюється на фізичних осіб – підприємців (далі – ФОПи), осіб, які провадять незалежну професійну

діяльність, а саме: наукову, літературну, артистичну, художню, освітню або викладацьку, а також медичну, юридичну практику, в тому числі адвокатську, нотаріальну діяльність, або осіб, які провадять релігійну (місіонерську) діяльність, іншу подібну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності; членів фермерського господарства, якщо вони не належать до осіб, які підлягають страхуванню на інших підставах.

Положення пункту 2 частини першої статті 7 Закону № 2464 в редакції, що діяла до внесення змін Законом № 1774, не передбачали обов'язку платника визначати базу нарахування ЄСВ у разі якщо ним не отримано дохід (прибуток) у звітному періоді.

Таким чином, виникла ситуація, за якої ФОПи та особи, які провадять незалежну професійну діяльність (самозайняті особи), повинні у зв'язку з отриманням від контролюючих органів відповідних вимог, сплачувати борг (недоїмку) з ЄСВ. Однак у період, за який нараховано ЄСВ, такі ФОПи та самозайняті особи тимчасово не здійснювали підприємницьку діяльність та/або не отримували доходу (прибутку).

**Вважаю, що наведені положення пункту 2 частини першої статті 7 Закону № 2464 в частині поширення дії його положень на осіб, визначених у пунктах 4 (крім фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування), 5 та 5-1 частини першої статті 4 Закону № 2464 є такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), враховуючи наведене нижче правове обґрунтування.**

2. Відповідно до Конституції України Україна є демократичною, правовою державою, в якій діє принцип верховенства права (стаття 1, частина перша статті 8); права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (частина друга статті 3).

Згідно з положеннями частини другої статті 6, частини другої статті 19 Основного Закону України органи державної влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією України межах та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

За Конституцією України права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними (стаття 21), їх зміст і обсяг при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не може бути звужений (частина третя статті 22); конституційні права і свободи людини не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України (частина перша статті 64).

Згідно з частинами першою, четвертою статті 41 Основного Закону України кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності; право приватної власності є непорушним.

Відповідно до частини першої статті 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Це право

ґрунтується на свободі підприємницької діяльності, тобто на реальній можливості здійснення особою на власний розсуд і ризик підприємницької діяльності, не забороненої законом, з метою одержання доходу (прибутку).

Зокрема, право людини і громадянина на підприємницьку діяльність є визнаною та гарантованою Конституцією України та законами України можливістю самостійно, ініціативно, систематично, на власний ризик діяти у сфері виробництва, розподілу, обміну, надання послуг, зайняття торгівлею та використання матеріальних благ з метою одержання прибутку. При цьому держава не повинна і не може впливати на рішення підприємця щодо провадження діяльності або її припинення, перебуваючи в статусі ФОПа.

Основною та обов'язковою умовою реалізації права на підприємницьку діяльність вважається легалізація суб'єкта підприємницької діяльності.

Відповідно до частини другої статті 50 Цивільного кодексу України фізична особа здійснює своє право на підприємницьку діяльність за умови її державної реєстрації в порядку, встановленому законом. Водночас Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» від 15 травня 2003 року № 755 та іншими правовими актами не передбачено тимчасового припинення підприємницької діяльності. Процедура реєстрації припинення підприємницької діяльності ФОПів здійснюється за заявницьким принципом.

Отже, у разі відсутності доходу (прибутку) фізична особа змушена припинити свою реєстрацію як суб'єкта підприємницької діяльності, що буде підставою припинення обов'язку щодо нарахування та сплати ЄСВ.

Так, відповідно до відомостей, що містяться в пояснювальній записці до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо усунення норм, які порушують права та законні інтереси фізичних осіб – підприємців)» (реєстр. № 10012 від 07.02.2019) за перші три місяці дії нового законодавства (з 01.01.2017) було закрито понад 300 тисяч ФОПів (посилання на дані Інтернет-платформи Opendatabot).

При цьому Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ) у своїй усталеній практиці зазначає, що застосування статті 1 Протоколу № 1 до Конвенції з прав людини та основоположних свобод (далі – Конвенція) поширюється на представників вільних професій та їхню клієнтуру, оскільки йдеться про категорії, що мають певну цінність. З багатьох точок зору це стосується приватного права і, таким чином, становить матеріальну цінність, а отже, є майном у розумінні першого речення статті 1 Протоколу № 1 до Конвенції.

Застосування статті 1 Протоколу № 1 до Конвенції поширюється на правову практику осіб та їх репутацію, оскільки це суттєві цінності, які багато в чому мають характер приватних прав, і таким чином становлять активи, що є володінням у значенні першого речення цього положення (пункт 41 рішення у справі «Ван Марле та інші проти Нідерландів» від 26 червня 1986 року).

ЄСПЛ визнає, що дії, які зобов'язують адвоката припинити адвокатську практику, мають наслідком позбавлення його деяких зі своїх клієнтів та є втручанням у здійснення особою свого права на безперешкодне користування



своїм майном (рішення у справі «Lederer проти Німеччини» від 22 травня 2006 року).

З урахуванням наведеного, визначення бази нарахування ЄСВ платником, який не отримав дохід (прибуток) у звітному періоді, звужує зміст та обсяг прав платника. Так, якщо до 01.01.2017 платники, які не отримували доходи (прибуток) у звітному періоді, мали право не сплачувати єдиний соціальний внесок, то після внесення змін до законодавства вони зобов'язані сплачувати ЄСВ незалежно від наявності доходу (прибутку), а у разі відсутності доходів (прибутку) – припинити «володіння» своїм майном.

Між тим, згідно зі статтею 22 Конституції України конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані (частина друга); при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод (частина третя).

Отже, при внесенні змін до підпункту 2 частини першої статті 7 Закону № 2464 в частині зобов'язання визначати базу нарахування єдиного внеску платником, який не отримав дохід (прибуток) у звітному періоді, було допущено звуження змісту та обсягу існуючих прав платника, що є порушенням частини третьої статті 22 Конституції України, а також відбулось втручання в право приватної власності та право на зайняття підприємницькою діяльністю, гарантованих статтями 41, 42 Основного Закону держави.

3. Відповідно до статті 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права (частина перша); Конституція України має найвищу юридичну силу; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга).

Конституційний Суд України в абзаці другому підпункту 4.1. пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004 зазначив, що верховенство права – це панування права в суспільстві; верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо; справедливість – одна з основних засад права, є вирішальною у визначенні його як регулятора суспільних відносин, одним із загальнолюдських вимірів права; у сфері реалізації права справедливість проявляється, зокрема, у рівності всіх перед законом, цілях законодавця і засобах, що обираються для їх досягнення.

Одним із елементів принципу верховенства права є правова (юридична) визначеність. Із конституційних принципів рівності і справедливості вбачається вимога визначеності, ясності і недвозначності правової норми, оскільки інше не може забезпечити її однакове застосування, не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці і неминуче призводить до сваволі (абзац другий підпункту 5.4. пункту 5 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005).

Як зазначено в пункті 44 Доповіді «Верховенство права», схваленої Європейською комісією «За демократію через право» (Венеціанською

комісією) на 86-му пленарному засіданні, принцип правової визначеності є ключовим у питанні довіри до судової системи і верховенства права; для досягнення цієї довіри держава повинна складати тексти законів так, щоб вони були доступними; держава також зобов'язана дотримуватися та застосовувати у прогнозований і послідовний спосіб ті закони, які вона ввела в дію; прогнозованість означає, що закон повинен, коли це можливо, бути оприлюдненим до його виконання і бути передбачуваним у тому, що стосується його наслідків: він має бути сформульований достатньо точно для того, щоб людина могла регулювати свою поведінку.

Аналогічною за змістом є вимога щодо якості «закону», на якій постійно наголошує ЄСПЛ при розгляді питання щодо законності втручання у права, передбачені Конвенцією, зокрема її статтею 11. ЄСПЛ у рішенні у справі «Санді Таймс» проти Сполученого Королівства» (*The Sunday Times v. the United Kingdom* (no. 1) від 26 квітня 1979 року зазначив, що норма не може розглядатися як «право», якщо її не сформульовано достатньо чітко, що дає змогу громадянину регулювати свою поведінку (пункт 49). Згідно з критерієм якості приписи права мають бути доступними для заінтересованої особи, яка могла б передбачати наслідки їх застосування щодо себе, та не суперечити принципам верховенства права (пункт 27 рішення у справі «Круслен проти Франції» (*Kruslin v. France*) від 24 квітня 1990 року, пункт 23 рішення у справі «Фельдман проти України» (*Feldman v. Ukraine* (no. 2) від 12 січня 2012 року).

Крім цього, ЄСПЛ у своїй усталеній практиці наголошує на особливій важливості принципу «належного урядування». Він передбачає, що у разі коли йдеться про питання загального інтересу, зокрема, якщо справа впливає на такі основоположні права людини, як майнові права, державні органи повинні діяти вчасно та в належний і якомога послідовніший спосіб (пункт 120 рішення у справі «Беелер проти Італії» від 05 січня 2000 року, заява № 33202/96).

Саме на державні органи покладено обов'язок запровадити внутрішні процедури, які сприятимуть юридичній визначеності у цивільних правовідносинах, що зачіпають майнові інтереси (пункт 70 рішення у справі «Рисовський проти України» від 20 жовтня 2011 року).

Отже, закріплений у частині першій статті 8 Конституції України принцип верховенства права, враховуючи його тлумачення та застосування Конституційним Судом України вимоги визначеності, ясності і недвозначності правової норми, кореспондується з судовою практикою ЄСПЛ, відповідно до якої законодавство повинно бути сформульовано з достатньою точністю, щоб надати особі можливість визначити, чи буде її поведінка суперечити закону, та якими можуть бути вірогідні наслідки порушень.

Необхідно зауважити, що з моменту набуття чинності норм Закону № 2464 в редакції Закону № 1774 та Закону № 2148 до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини надходять чисельні скарги щодо нарахування контролюючими органами значних сум ЄСВ громадянам України, які зареєструвались у свій час (до 27.12.2016) підприємцями та не здійснювали підприємницьку діяльність тривалий час, а також ФОПам, які за низкою

обставин не здійснюють підприємницьку діяльність, в тому числі, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною. Заявники стверджують, що в період, за який нараховано ЄСВ, вони тимчасово не здійснювали підприємницьку діяльність та відповідно не отримували доходу (прибутку).

Також мають місце непоодинокі випадки надходження до ФОПів (крім ФОПів, які обрали спрощену систему оподаткування) постанов відділів державної виконавчої служби Головних територіальних управлінь юстиції щодо арешту їх майна з метою подальшої його реалізації та погашення заборгованості, яка виникла за несплату донарахованого контролюючими органами єдиного внеску.

Підтвердженням порушення конституційного права громадян на підприємницьку діяльність та неконституційності оспорюваних положень Закону № 2464 є також і судова практика.

Зокрема, у постанові Верховного Суду у складі Касаційного адміністративного суду від 28.03.2019 (справа № 820/6324/17) зазначено, що необхідними умовами для сплати ЄСВ є провадження такою особою, зокрема, незалежної професійної адвокатської діяльності та отримання доходу від такої діяльності. У Рішенні Верховного Суду від 02.09.2019 (справа № 520/3939/19) за результатами розгляду зразкової справи вказано на наявність типових ознак, властивих цій справі, якими є:

1) перебування позивача на обліку контролюючого органу як платника єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування як фізичної особи – підприємця та як особи, яка здійснює незалежну професійну діяльність;

2) встановлення контролюючим органом за власною ініціативою платнику єдиного внеску фізичній особі – підприємцю ознаки незалежної професійної діяльності, що обумовило виникнення в останнього обов'язку сформулювати та подати до органів доходів і зборів окремих звіт;

3) визначення статусу «фізичної особи – підприємця з ознакою здійснення незалежної професійної діяльності» на рівні підзаконних нормативно-правових актів;

4) можливість подвійного нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за результатами здійснення одного й того ж виду господарської діяльності: як підприємницької, так і незалежної професійної діяльності.

При цьому Верховний Суд задовольнив позовні вимоги ФОПа з ознакою провадження незалежної професійної діяльності, визнав протиправною та скасував вимогу органу державної фіскальної служби про сплату боргу.

Важливим також є те, що при внесенні змін до статті 7 Закону № 2464 законодавцем не було дотримано принципів стабільності та усталеності правового регулювання.

Закон № 1774 було прийнято 06 грудня 2016 року, опубліковано в офіційному друкованому виданні «Голос України» 27 грудня 2016 року, а набув чинності 01 січня 2017 року, тобто через три дні після офіційного опублікування.

Відтак, не всі ФОПи та самозайняті особи могли в такий стислий часовий проміжок скоригувати свою поведінку відповідно до зміненого правового регулювання.

Разом із тим, Конституційний Суд України в своїх рішеннях зазначав, що особи розраховують на стабільність та усталеність юридичного регулювання, а тому часті та непередбачувані зміни законодавства перешкоджають ефективній реалізації ними прав і свобод, а також підривають довіру до органів державної влади, їх посадових і службових осіб.

Зокрема, Суд наводив юридичні позиції про те, що принцип верховенства права передбачає внесення законодавчих змін із визначенням певного перехідного періоду (розумного часового проміжку між офіційним оприлюдненням закону і набранням ним чинності), який дасть особам час для адаптації до нових обставин. Тривалість перехідного періоду при зміні правового регулювання суспільних відносин має визначати законодавець у кожній конкретній ситуації з урахуванням таких критеріїв: мети закону в межах правової системи і характеру суспільних відносин, що ним регулюються; кола осіб, до яких застосовуватиметься закон, і їх здатності підготуватися до набрання ним (його новими положеннями) чинності; інших важливих обставин, зокрема тих, що визначають час, необхідний для набрання чинності таким законом (абзаци четвертий, п'ятий підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 22 травня 2018 року № 5-р/2018).

При цьому необхідно зазначити, що відносини щодо сплати ЄСВ не мають фіскального характеру, оскільки ЄСВ є страховим платежем, а не податком чи збором, що передбачені Податковим кодексом України (далі – Кодекс), а його сплата спрямована на забезпечення фондів соціального страхування фінансовими ресурсами, необхідними на здійснення виплат на користь застрахованих осіб у разі настання відповідного страхового випадку.

Проте відповідно до частини четвертої статті 8 Закону № 2464 порядок нарахування, обчислення і сплати ЄСВ визначається цим Законом, а в частині адміністрування – Кодексом та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Відповідно до статті 4 Кодексу податкове законодавство України ґрунтується на принципі стабільності, який передбачає, що зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому діятимуть нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року.

Таким чином, зважаючи на викладене, зокрема на доволі стислий термін між оприлюдненням Закону № 1774 та набранням ним чинності (три робочі дні), є всі підстави стверджувати, що зазначені законодавчі зміни до Закону № 2464 були такими, що порушують принцип юридичної визначеності, оскільки не дозволяли ФОПам і самозайнятим особам регулювати свою поведінку, аби бути здатними передбачати тією мірою, що є розумною за



відповідних обставин, наслідки, які може потягнути за собою їх дії або бездіяльність, що уможлиблює довільне трактування оспорюваних положень Закону у правозастосовній практиці і може призвести до сваволі у притягненні їх до юридичної відповідальності.

Таким чином, оспорювані положення пункту 2 частини першої статті 7 Закону № 2464 в редакції Закону № 1774, Закону № 2148 без будь-якої, зазначеної у цих Законах легітимної мети, встановлюють для окремої категорії фізичних осіб обмеження права на підприємницьку діяльність та втручання у право власності, які не були передбачені у законодавстві раніше, а тому зазначені оспорювані положення Закону № 2464 є такими, що не відповідають положенням частин першої, другої статті 8, частин другої, третьої статті 22, частин першої, четвертої статті 41, частини першої статті 42, частини першої статті 64 Конституції України.

4. Під час підготовки конституційного подання, на підставі звернення Представника Уповноваженого Верховної Ради з прав людини з дотримання соціальних та економічних прав, Інститут економіко-правових досліджень Національної академії наук України надав Науково-правову експертизу щодо зобов'язання нарахування єдиного внеску для фізичних осіб – підприємців (крім фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) у звітному періоді, в якому вони не отримали дохід (прибуток) (додається).

В експертизі вказаного Інституту зазначено, що проведений аналіз нормативно-правових актів України, судової практики та наукової літератури дозволяє зробити висновок про те, що підпункт 2 пункту 1 статті 7 Закону № 2464 в редакції від 1 січня 2017 року в частині зобов'язання визначати базу нарахування єдиного внеску платником, який не отримав дохід (прибуток) у звітному періоді, звужує зміст та обсяг прав фізичних осіб – підприємців та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, що є порушенням положень статей 8 та 22 Конституції України, а також не відповідає принципу соціальної справедливості, який закріплено підпунктом 14.1.6 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України.

Також з питань, що порушені у конституційному поданні, науковцями Київського національного університету імені Тараса Шевченка підготовлений науково-правовий висновок, який додається.

З огляду на викладене, керуючись статтями 101, 147, частиною другою статті 150 Конституції України, статтею 50, пунктом 1 частини першої, частинами другою, третьою статті 51, частиною першою статті 52 Закону України «Про Конституційний Суд України», пунктом 3 частини першої статті 13 та частини другої статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,



**ПРОШУ:**

визнати положення пункту 2 частини першої статті 7 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 8 липня 2010 року № 2464–VI зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 6 грудня 2016 року № 1774–VIII та Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» від 3 жовтня 2017 року № 2148–VIII такими, що не відповідають положенням частин першої, другої статті 8, частин другої, третьої статті 22, частин першої, четвертої статті 41, частини першої статті 42, частини першої статті 64 Конституції України.

У конституційному провадженні за цим конституційним поданням візьме участь представник Уповноваженого з дотримання права на інформацію та представництва в Конституційному Суді України Барвіцький Віктор Юрійович.

*Додатки:*

1) витяги із Конституції України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР (Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141);

2) витяги із Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 року № 2136–VIII (Відомості Верховної Ради. 2017. № 35. Ст. 376);

3) витяги із Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» від 23 грудня 1997 року № 776/97-ВР (Відомості Верховної Ради України. 1998. № 20, Ст. 99);

4) витяги із Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 8 липня 2010 року № 2464–VI (Відомості Верховної Ради України. 2011. № 2-3 (21.01.2011). Ст. 11);

5) витяг із Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 № 1774–VIII (Відомості Верховної Ради України. 2017. № 2 (13.01.2017). Ст. 25);

6) витяг із Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» від 3 жовтня 2017 року № 2148–VIII (Відомості Верховної Ради України. 2017. № 40-41 (13.10.2017). Ст. 383);

7) витяг із Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. Ст.112);

8) витяг із Цивільного кодексу України (Офіційний вісник України. 2003. № 11 (28.03.2003). Ст. 461);

9) витяг з Рішення Конституційного Суду України від 22 травня 2018 року № 5-р/2018 у справі за конституційним поданням 49 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 12

розділу I Закону України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» від 28 грудня 2014 року № 76–VIII (Вісник Конституційного Суду України. 2018. № 4.);

10) Доповідь Європейської комісії «За демократію через право» (Венеційська комісія) «Верховенство права», схваленої на 86-му пленарному засіданні (Венеція, 25-26 березня 2011 року) (URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2011\)003rev-ukr](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2011)003rev-ukr));

11) витяги з Рішень Європейського суду з прав людини у справах *Рисовський проти України*, скарга № 29979/04, рішення від 20.10.2011, пункт 70; *Beyeler v. Italy*, скарга 33202/96, рішення від 05.01.2000, пункт 120; *Van Marle and Others v. the Netherlands*, скарги №№8543/79; 8674/79; 8675/79; 8685/79, рішення від 26.06.1986, пункт 41; *Lederer v. Germany*, скарга № 6213/03, рішення від 22.05.2006;

12) копія листа Представника Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини № 15495.4/О-6925.3/19/21.5 від 19.07.2019 та копія науково-правової експертизи Інституту економіко-правових досліджень Національної академії наук України;

13) копія листа Представника Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини № 15496.4/О-6925.3/19/21.5 від 19.07.2019 та копія науково-правового висновку Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

14) Рішення Верховного Суду від 02.09.2019 у справі № 520/3939/19;

15) Постанова Верховного Суду від 29.03.2019 у справі № 820/6324/19;

16) Пояснювальна записка до проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо усунення норм, які порушують права та законні інтереси фізичних осіб – підприємців)» (реєстр. № 10012 від 07.02.2019).

**Уповноважений**

**Л. Денісова**